

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. NST-101-02328

Den 9. februar 2016

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg har i brev af 12. januar 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 361 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pia Adelsteen (DF).

Spørgsmål nr. 361 (alm. del)

Vil ministeren oversende en oversigt med kort forklaring på de forskellige beskyttelseslinjer, der findes på natur- og miljøbeskyttelsesområdet (f.eks. skovlinje, oldstidsmindelinje, strandbeskyttelseslinje mm)? I den forbindelse bedes ministeren, evt. med bidrag fra Erhvervs- og vækstministeren, beskrive relationen til de beskyttelseslinjer eller zoner, der indgår i planloven.

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Naturstyrelsen, der har udarbejdet nedenstående oversigt over bygge- og beskyttelseslinjer i naturbeskyttelsesloven og relationen til planloven, som jeg kan henholde mig til:

"Klitfredning og strandbeskyttelseslinjen

Naturbeskyttelseslovens § 8 og § 15 om henholdsvis klitfredning og om strandbeskyttelse fastsætter en 300 m beskyttelseslinje ved strande - i sommerhusområder 100 m. På strækninger med væsentlig bebyggelse er beskyttelseszonen smallere, og mange byer og deres havne er helt undtaget. Klitfredningszonen kan konkret være væsentligt bredere for at forebygge risiko for sandflugt.

Bestemmelserne fastsætter et forbud mod tilstandsændringer, dvs. bl.a. mod etablering af bebyggelse og anlæg, terrænændringer og tilplantning. Forbuddet gælder for strandbredden og for arealerne mellem stranden og beskyttelseslinjen.

Formålet er at sikre en generel friholdelse af kystområderne mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand, og at varetage landskabelige, biologiske og rekreative hensyn. Klitfredningen skal tillige sikre mod sandflugt.

Sø- og åbeskyttelseslinjen

Naturbeskyttelseslovens § 16 fastsætter en 150 m beskyttelseslinje om søer over 3 ha og vandløb, der er registreret med en beskyttelseslinje efter tidligere lovgivning. Med vandløb forstås de offentlige vandløb, der pr. 1. september 1983 havde en

bundbredde efter vandløbsregulativet på mindst 2 m. Hvor der er en væsentlig bebyggelse inden for beskyttelseszonen vil forbuddet mod bebyggelse i visse tilfælde ikke omfatte de bebyggede arealer.

Formålet er at sikre søer og åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv. Bestemmelsen fastsætter et forbud mod placering af bebyggelse, herunder opstilling af campingvogne og lignende, terrænenheder, tilplantning mv. Også master og f.eks. vindmøller er omfattet af forbuddet. Erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger for jordbruget og fiskerierhvervet er undtaget fra forbuddet.

Skovbyggelinjen

Naturbeskyttelseslovens § 17 fastsætter en 300 m byggelinje omkring offentlige skove og private skove på samlet over 20 ha. Forbuddet vedrører bebyggelse, dvs. ny opførelse af ny bebyggelse og til- og ombygning, og opstilling af campingvogne og lignende. Også master og f.eks. vindmøller er omfattet af forbuddet. Erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger for bl.a. jordbruget er undtaget fra forbuddet. Hvor der er en væsentlig bebyggelse inden for beskyttelseszonen vil forbuddet kun gælde arealerne mellem bebyggelsen og skoven.

Ved en lovændring i 2014 blev naturbeskyttelseslovens § 17 om skovbyggelinjen harmoniseret med planlovens landzoneregler. I landzone varetages hensynet til skoven herefter hovedsageligt i kommunalbestyrelsens landzonetilladelse i forbindelse med opførelse af nyt byggeri. Bebyggelse i byzone og sommerhusområde inden for skovbyggelinjen kræver dispensation fra naturbeskyttelsesloven. I byzone og sommerhusområder blev det endvidere muligt at opføre småbygninger som skure mv. i tilknytning til den eksisterende bebyggelse uden forudgående dispensation.

Formålet er at sikre skovens værdi som landskabselementer og at opretholde skovbrynene som levesteder for planter- og dyrelivet.

Fortidsmindebeskyttelseslinjen

Naturbeskyttelseslovens § 18 om fortidsmindelinjen fastsætter en 100 m beskyttelseslinje omkring fortidsminder og indeholder ligesom strandbeskyttelseslinjen et forbud mod tilstandsændringer. Forbuddet gælder ikke landbrugsmæssig drift, bortset fra tilplantning.

Formålet er at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer og samtidig sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne omkring de fortidsminder, som er fredet efter museumsloven.

Kirkebyggelinjen

Naturbeskyttelseslovens § 19 fastsætter en 300 m byggelinje om fritliggende kirker mht. byggeri over 8,5 m. Med fritliggende kirker forstås kirker, der ikke er omgivet af bebyggelse inden for beskyttelseszonen på 300 m.

Formålet er at beskytte kirker, der ligger mere eller mindre åbent i landskabet mod, at der opføres bebyggelse højere end 8,5 m omkring kirken.

Dispensation

Miljø- og fødevareministeren (delegeret til Kystdirektoratet) er dispensations- og tilsynsmyndighed for bestemmelserne om klitfredning og strandbeskyttelse, mens kommunerne er myndighed for de øvrige bestemmelser.

Der gælder særlige regler om dispensation fra bestemmelserne om klitfredning og strandbeskyttelses- og fortidsmindelinjen, hvor der efter loven kun kan dispenseres i ”særlige tilfælde”, dvs. der skal være særlige forhold, der taler for en dispensation. Afgørelserne kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Ophævelse/reduktion

Miljø- og fødevareministeren (delegeret til Naturstyrelsen) træffer afgørelse om at reducere bygge- og beskyttelseslinjer efter ansøgning fra en kommune, hvis der derved opnås en administrativ lettelse, og hvis det ikke vil stride mod de hensyn, som bestemmelserne skal varetage. Loven giver dog ikke mulighed for at reducere kirkebyggelinjen.

Reduktion af bygge- og beskyttelseslinjer kommer primært på tale i forbindelse med lokalplanlægning til byudvikling, hvor en række sager om dispensation erstattes af én samlet afgørelse, en ophævelse. Afgørelsen kan ikke påklages.

Forhold til planloven

Planloven opdeler hele landet i byzone, landzone og sommerhusområder. Naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer gælder i alle tre zoner. I områder med væsentlig bebyggelse primært i byzone kan bygge- og beskyttelseslinjer som nævnt ovenfor i visse tilfælde være ophævet eller reduceret, hvorfor dispensation disse steder ikke er påkrævet. Strandbeskyttelseslinjen ophæves normalt ikke.

Planloven indeholder særlige regler for planlægning i kystnærhedszonen, der omfatter landzone og sommerhusområder og strækker sig fra kysten og ca. 3 km ind i landet. Naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer gælder også inden for kystnærhedszonen.

Planlovens kystnærhedszone omfatter ikke byzonearealer. Det gør naturbeskyttelseslovens strandbeskyttelseslinje derimod, men mange steder med bymæssig bebyggelse dog ikke i sin fulde udstrækning. Nogle strækninger har altid været undtaget, bl.a. købstædernes bygrunde og andre arealer med bymæssig bebyggelse. Ubebyggede byzoneområder, der ligger i tilknytning til eksisterende bymæssig bebyggelse, og større åbne arealer f.eks. i udkanten af byen, herunder å-omgivelser, skove, marker og enge, vil normalt være omfattet.